

Venhorst-deklarationen

21 oktober 2017

Vi, 250 deltagare från 39 europeiska länder, träffades under den tredje europeiska landsbygdsriksdagen i Venhorst, i provinsen Noord Brabant, i Nederländerna den 18-21 oktober 2017 under Europarådets generalsekreterare och med företrädare för EU-institutioner, vissa nationella regeringar och samhällsorganisationer från många länder. Vi är tacksamma för Venhorst-bornas gästfrihet och för de stora organisatoriska ansträngningarna och stödet från *Vereniging Kleine Kernen Noord Brabant* (VKKNB), Nord Brabants myndigheter och organisationer, *Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen* (LVKK) och den nederländska regeringen. Vi diskuterade landsbygdens behov och formulerade råd om hur man tryggar välbefinnandet för alla landsbygdssamhällen i hela Europa.

Vi fokuserade på landsbygdsamhällenas initiativkraft och organiserade utflykter och workshops kring sex ledande teman: att skapa framtidssäkra samhällen, att optimera samhällsinfrastruktur och -tjänster, att ta hand om varandra och inkludera andra, att utveckla samhällets ekonomiska grund, att gemensamt fatta beslut och välkomna nya människor i samhället. Vi erkände fullständigt hur brådskande den nuvarande situationen är och de stora utmaningar som Europa står inför idag. Utmaningarna innefattar den snabba spridningen av digitalisering och automatisering, befolkningsrörelser från fattiga till rika regioner och från landsbygden till städer, flyktingflödet till Europa, fortsatt förlust av biologisk mångfald, klimatförändringar och dess inverkan på många delar av Europa och det påföljande trycket på EU:s och offentliga myndigheters resurser på hela kontinenten. Landsbygdssamhällena kan och är villiga att bidra till att möta dessa utmaningar.

Genom att bygga vidare på de nationella landsbygdsriksdagarna och andra evenemang organiserade av våra europeiska och nationella partners under de senaste två åren, ledde diskussionerna i Venhorst till att medborgare och politiker uppmanades att stödja landsbygdens livskraft och se till att allmän politik och allmänna EU-program är landsbygdssäkrade. Dessutom uppmanar vi medborgare och politiker att hjälpa till med att skapa hållbara landsbygdssamhällen på följande sätt.

Infrastruktur, tjänster och konnektivitet. Det sociala och ekonomiska välståndet i många landsbygdsområden hotas av svag infrastruktur, förlust av eller brist på grundläggande tjänster som kollektivtrafik, sjukvård och utbildning. Vi uppmanar leverantörer av grundläggande tjänster, landsbygdsgemenskaper och offentliga myndigheter att upprätthålla och utöka tjänster och modern infrastruktur i landsbygdsområdena, eller (där detta inte är möjligt) att arbeta med

landsbygdssamhällen för att hitta innovativa lösningar. Nya affärsmodeller behöver utvecklas för att säkerställa sådana lösningars hållbarhet. Dessa modeller ska vara samhällsbaserade och ge fördelar till lokalbefolkningens livsuppehälle och livskraft. Beslutsfattare har en viktig roll i underlättandet och finansieringen av digitalisering, internet av hög kvalitet, förnyelsebara energiförsörjningar och ekosystemtjänster samt utveckling av smarta transportlösningar, och genom att stödja utvecklingen av synergiska relationer mellan landsbygd och stad. De bör lagstifta för att ge samhällen rätt att ta hand om sina egna anläggningar och lokaler, till exempel genom rätten att göra anspråk och bjuda på. Finansiering till samhällsföretag är viktigt. ERP kan spela en roll genom att samla bästa praxis inom medborgerliga initiativ på dessa områden.

Bekämpa fattigdom och socialt utanförskap. Många landsbygdssamhällen präglas av en anda av ömsesidig omsorg. Social ojämlikhet kan dock hittas överallt; personer som lider av låg inkomst, bristande tillgång till tjänster eller diskriminering. Landsbygdssamhällen borde ta ledningen när det gäller att erbjuda vård till dem som behöver det. De bör vara påstridiga när det gäller att driva på nationella och lokala myndigheter för att säkerställa social integration och tillhandahållande av resurser till äldre, sjuka och andra personer som behöver vård.

Stärka lokala ekonomier. Levande samhällen behöver en sund ekonomisk grund för att frodas. Småskaliga gårdar och familjegårdar utgör ofta hjärtat i lokala ekonomier och bör stödjas. Många landsbygdsområden står inför nedgång inom traditionella industrier, hot om automatisering eller till och med stängning och omlokalisering av verksamheter. Det finns lovande exempel där landsbygdssamhällen lyckats utveckla nya "smarta" ekonomier utifrån sina starka och viktigaste ekonomiska sektorer. Vi uppmanar nationella och europeiska politiker att stödja sådana experiment. Målet bör vara att stimulera stärkandet av den regionala ekonomiska strukturen, med beaktande av de små och medelstora företagens och kooperativens viktiga roll samt en gemensam vision om klimatbeständig utveckling. Ett sådant program passar den strategi som nyligen presenterades som EU-åtgärder för smarta byar.

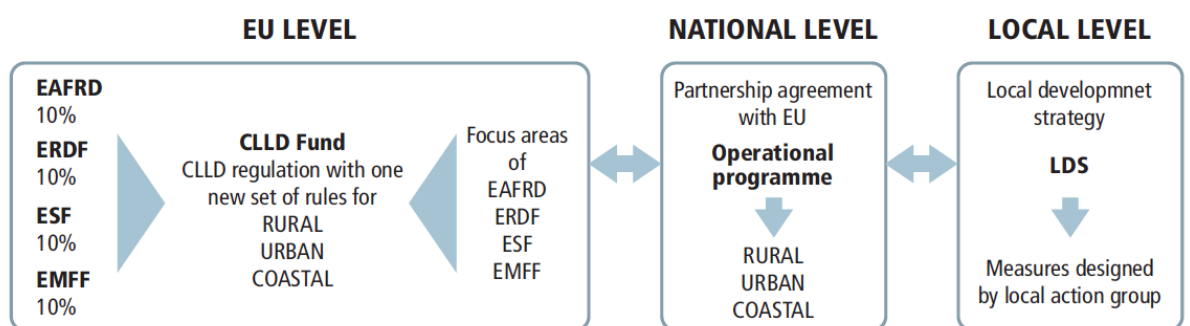
Välkomna nya människor in i samhället. Landsbygdsmiljöer kan vara väl placerade för att välkomna människor som kommer till Europa som flyktingar eller ekonomiska migranter. Det finns goda exempel på sådana åtgärder i flera länder. Men välkomnande och integrering av nykomlingar är inte lätt. Den europeiska landsbygdsriksdagens nätverk bör stödja utbyte av praktiska erfarenheter bland dem som arbetar inom detta område. Tillsammans kunde vi utveckla en webbaserad verktygslåda för god praxis som hjälper samhällen i utvecklingen av lokala initiativ.

Unga. Ungdomar är avgörande för landsbygdens framtid. Deras rättigheter skyddas enligt FN:s konvention. Vi lägger stor vikt vid att ungdomar kan få ett bra liv på landsbygden. Detta inbegriper tillräckliga tjänster som passar deras behov och inkludering av ungdomar i utvecklingen av landsbygden. Vi uppmanar regeringar, myndigheter och LEADER-grupper att se till att unga kan delta i finansierade program. Vi ber ERP-partners att knyta kontakt med ungdomsinitiativ på landsbygden och stödja dem där det är möjligt, till exempel genom att involvera ungdomar i samhällsinitiativ och genom att stödja internationellt utbyte mellan ungdomar i olika europeiska länder, bland annat genom sammankomster som den senaste europeiska ungdomsriksdagen.

Gräsrotsdriven platsbaserad utveckling. ERP-mötet i Venhorst visade landsbygdens entusiasm att engagera sig i sina samhällen och utveckla fler initiativ för att stärka landsbygdens livskraft. Vi uppmanar regeringar och EU-institutioner att:

- erkänna betydelsen av den lokala nivån i utvecklingen av kreativa, öppna och skräddarsydda strategier;
- investera i kapacitetsuppbyggnad och stöd från de medborgare som är redo att engagera och investera en stor del av sin fritid för samhället;
- förstärka samarbeten mellan aktörer i det offentliga, privata och civila samhället, samt utrusta dessa samarbeten för att tillhandahålla den saknade länken mellan politiken på nationell eller regional nivå och gräsrotsinitiativ på lokal nivå;
- öka värdet på lokala tillgångar. Prioritering bör ges till investeringar som ökar samhällets kunskaper och kapacitet samt förbättrar hållbar användning av strategiska tillgångar såsom högkvalitativa landskap, kulturarv, bredband, mat och avfall.

Fond för LEADER/Lokalt ledd utveckling. Dessa syften bör återspeglas genom en fond för lokalt ledd utveckling, byggd på LEADER-strategins långa erfarenhet. Vi föreslår att Europeiska Unionen bör inrätta en separat fond för lokal ledd utveckling, med motsvarande nationella eller regionala program i medlemsstaterna (se Tartu-deklarationen). Fonden bör få en betydande andel av alla europeiska strukturfonder. Dess användning bör öronmärkas för de mål som fastställts av samhällsledda strategier, utan skillnad eller avgränsning mellan de olika ESI-fonderna. Fonderna bör distribueras på lokal nivå genom lokala samarbeten, så att lokala strategier kan möta lokala behov och utmaningar, såsom diagrammet nedan förklarar.

EU-NIVÅ

NATIONELL NIVÅ

LOKAL NIVÅ

<p>SLLU-fond/CLLD-fond</p> <p>SSLU-regler med en uppsättning gemensamma regler för</p> <p>LANDSBYGD</p> <p>STAD</p> <p>KUST</p>	<p>Fokusområden för</p> <p>EAFRD</p> <p>ERDF</p> <p>ESF</p> <p>EMFF</p>	<p>Samarbetsöverenskommelse med EU</p> <p>Operativt program</p> <p>LANDSBYGD</p> <p>STAD</p> <p>KUST</p>	<p>Lokal utvecklingsstrategi</p> <p>LDS</p> <p>Åtgärder utformade av lokal utvecklingsgrupp</p>
---	---	--	--

Kandidat-, anslutnings- och grannländer som drar nytta av EU-system till sina landsbygdsekonomier bör kunna delta i samråd om den nya EU-politiken.

Denna deklARATION är resultatet av ett inspirerande möte där företrädare för landsbygdsgemenskaper i hela Europa utbytte goda exempel och lärdomar. Vi efterlyser en kraftfull uppföljning, med koll på våra prestationer mellan ERP-möten, för att fortsätta kampen för hållbara landsbygdsframtid. Denna deklARATION kommer under nästa månad att stödjas genom ett kompletterande dokument med detaljerade förslag om dessa teman, baserat på ERP-protokoll från Venhorst.

Vi uppmanar de europeiska institutionerna att se denna förklaring som ett bidrag till diskussionen om EU:s ramar efter 2020. Vi strävar efter en överenskommelse om landsbygdsamhällen och en europeisk landsbygdsagenda för att främja vårt bidrag och deltagande på europeisk nivå, parallellt med Amsterdam-stadgan för städer. Vi är redo att bidra till ett starkare förhållande mellan medborgarna i våra samhällen och de europeiska målen.